

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-465

30.5.2024

Lloyd's Insurance Company S.A.

Sykeforsikringer/barnekasko

Sykeavbruddsforsikring – psykisk lidelse – "brått skjer en hendelse".

Forsikrede tegnet en sykeavbruddsforsikring som trådte i kraft 17.1.22. Han ble sykemeldt fra og med 28.12.22 med diagnosen Psykisk ubalanse situasjonsbetinget. Dagen før skal han ha mottatt en e-post med truende innhold. Foretaket avsto kravet under henvisning til unntaket for arbeidsuførhet som var en følge av "Enhver form for psykisk lidelse i løpet av det første året etter at forsikringen trådte i kraft". Det mente videre at følgende unntak fra unntaket ikke kom til anvendelse: "Ett-års fristen gjelder ikke hvis det brått skjer en hendelse som gir en forbigående psykisk lidelse". Saken reiste spørsmål om vilkårene for utbetaling var oppfylt. Etter en konkret vurdering basert på de tidsnære opplysningene, uttalte nemnda at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at det brått hadde skjedd en hendelse som ga en forbigående psykisk lidelse. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede tegnet sykeavbruddsforsikring som trådte i kraft 17.1.22.

Han ble sykemeldt fra og med 28.12.22, med diagnosen "P02.0000 Psykisk ubalanse situasjonsbetinget", jf. sykemelding datert 29.12.22. I journal 29.12.22 fremgår:

S Samtale
Stor belastning sekundært til forhold i arbeidet.
Kons.vansker, søvnvansker
Sykemelding fra 28.12.2022 til 10.01.2023

Forsikrede fremmet krav under forsikringen 3.1.23, og i skademeldingen fremgår:

Advokat ... engasjerte i mars 2019 revisor ... som borevisor. Mens han var borevisor ble han funnet uskikket som revisor av Finanstilsynet. Bostyrer skal identifiseres med borevisor ref. Høyesterettsdom. ... og ... er ansvarlig for forfalskning av dokumenter som er fremsatt overfor offentlig myndighet. Noe som er straffbart ref. Høyesterettsdom.

... og Advokat ... fremsatte trusler mot meg den 24.04.2019, og er innmeldt til politiet. Som ikke har ferdigbehandlet den saken. Advokat ... har utarbeidet 2500 sider med advokatsaker som er streng konfidensielt, brutt sin taushetsplikt, og sendt dette til mottaker som igjen har foresaket at 2500 sider med dokumentasjon er på avveie. Datatilsynet er orientert. ... og ... har inngått avtaler med Han er under etterforskning av politiet. Ved å true meg over lang tid, har nærmere 20000 kunder blitt svindlet. Jeg var varsler overfor politiet og Finanstilsynet, og er utsatt for et komplott av disse personene.

De har samarbeidet siden februar 2019, samtidig som (z) millioner kroner ikke er redegjort for. Når man utsettes for yrkeskriminelle ref. også rapporten til Økokrim fra 7.juni 2021, så kan det påvirke helsen. Det har det gjort, og er foreløpig sykemeldt. Også advokatfirma ... reagerte i 2021 på advokat ... og revisor De holdt ... personlig ansvarlig for nær (x) millioner kroner ifm. søksmål mot [forsikringsforetak] på (y) millioner kroner. Det var forsikringsbedrageri, som jeg sørget for at ikke kunne gjennomføres. Det endte opp med at advokat ... og ... har truet meg over flere år, og forfalsket dokumenter overfor offentlige myndigheter. Herunder har det medført et omdømmetap. En historie som dette har dere aldri hørt om før, og er unik. Har

aldri skjedd før at en borevisor er funnet uskikket, men fortsetter for boet som revisor! For å unnslippe straff for medvirkning til hvitvasking har advokat ... slettet hele Telemagix serveren med flere hundre GB dokumentasjon, lydopptak, email og kundelister på 20 000 personer. Alt ble slettet til tross for at jeg begjærte det sikret.

Dette er begått av en bostyrer i samråd med en uskikket revisor

Fastlegen noterte 10.1.23: "Samtale. Han er helt satt til side, klarer ikke å konsentrere seg om jobb. Søvnvansker, uro".

Foretaket opplyste forsikrede bl.a. om unntaket for uførhet som følge av psykisk lidelse første året etter tegning, med mindre det brått skjedde en hendelse som ga en forbigående psykisk lidelse. Det ba også om fullmakt til innhenting av journaler, jf. brev 11.1.23.

Legen noterte 31.1.23:

Lang samtale. Stressnivået er høyt,

Sover dårlig, vansker med konsentrasjon, klarer ikke å starte nye oppgaver, Tretthet. brystmerter, men ikke noe akutte smerter.

Han er ikke istand til å ivareta klienter slik situasjon er nå. Disk med han mulighet for for delvis arbeide, han sier det er umulig [...]

I sykemeldingen skrevet samme dag, for perioden 1.2.23 til 14.2.23, er hoveddiagnosen oppgitt som "Iskemisk hjertesykdom kronisk IKA" og bidiagnose "Psykisk ubalanse situasjonsbetinget".

Videre siteres fra journal 1.2.23:

Kompleks historie der han forteller at han er truet av en kriminell organisasjon. Han er blitt truet med å miste bevilgningen som advokat. Får ikke sove, tankespinn, bekymret for egen helse - tidligere MI.

Funn

Rask taletempo, kompleks historie som er troverdig. Lett å forstå at han ikke fungerer i jobb. [...]

Ifm. oversendelse av dokumentasjon, skrev fastlegen til foretaket 9.2.23:

[...] Han har coronarsykdom og bruker medikasjon i forhold til dette. Tilstand er stabil, men medikamentkrevende og stresspåvirket.

Det fremgår også en reaktiv depressiv tilstand som reaksjon på belastning. P02 [...]

Foretaket avsto kravet 4.5.23, under henvisning til unntaket i forsikringsvilkårene for arbeidsuførhet som følge av enhver form for psykisk lidelse i løpet av det første året etter at forsikringen trådte i kraft. Foretaket mente det heller ikke var opplysninger i den medisinske dokumentasjonen om en bestemt hendelse som årsak til sykemeldingen i desember 2022.

I erklæring fra psykolog datert 5.10.23 fremgår det:

[...] Kort beskrivelse av hendelse som utløste PTSD Symptomer: Mail fra navngitt person den 27.12.2022

[...]

Konklusjon

Klienten har ifølge anamnesticke opplysninger hatt et godt funksjonsnivå med god arbeidsevne frem til han den 27.12.2022, mottok en epost fra navngitt person. Etter den alvorlige hendelsen som nevnes har klienten utviklet symptomer forenlig med en pågående depressiv episode og symptomer som kan sidestilles med en pågående PTSD som vurderes gyldig til dagens dato.

Det vurderes at symptomer forenlig med pågående depressiv lidelse og PTSD ble utløst av eposten han mottok den 27.12.2022.

Symptomene som er beskrevet vurderes til å være av en så alvorlig- og funksjonsnedsettende at hans arbeidsevne har resultert i 100% sykemelding. Ut ifra de opplysninger u.t. besitter, fremkommer det ingen andre hendelser eller årsaker som kan ha utløst klientens aktuelle tap av arbeidsevne og symptomer på psykisk lidelse.

Forsikrede opplyste 3.11.23 bl.a. at forsikringsgiver "forlenget ikke forsikringsavtalen, og den ble følgelig annullert fra 31.12.2022." Det ble også vist til:

Kriteriet for diagnose P02 Psykisk ubalanse situasjonsbetinget fremgår av NAVs Arbeid og velferd nr. 3-2012:

En reaksjon på en belastende livshendelse eller en vesentlig forandring i tilværelsen som krever en større tilpasning, enten som et forventet svar på hendelsen eller som et uhensiktsmessig svar som forstyrrer daglig mestring og som resulterer i nedsatt sosial funksjon med tilfriskning i løpet av begrenset tid.

[...]

Ifølge Helsedirektoratets veiledning står bl.a. følgende om diagnosen:

Psykisk ubalanse situasjonsbetinget (inkluderer sorg og tapsreaksjoner) (P02 Akutt belastningslidelse)

- Diagnosen brukes ved reaksjoner på belastende livshendelser, som for eksempel sorg. Det er store variasjoner i hva som oppleves som alvorlig belastning.
- Psykiske reaksjoner på ytre belastninger kan utvikle seg på en slik måte at de gir symptomtrykk og funksjonstap på linje med sykdom

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har rett til å få utbetalt sykeavbruddsforsikring fra 28.12.22 frem til friskmelding, med fratrekk for avtalt karenstid på 30 dager. Foretaket tolker vilkårene feil når det anfører at "Enhver form for psykisk lidelse" ikke gir rett til sykeavbruddsforsikring. Dersom dette er riktig rettsanvendelse på forsikringsavtalen, betyr det i praksis at sykeavbruddsforsikringen for de fleste advokater vil være verdiløs, med mindre man pådrar seg en fysisk skade som gjør at man mister arbeidsevnen. Det innebærer i så fall at forsikringsgiver har brutt sin lojalitetsplikt ved ikke å informere om alle unntakene og karenperioden. Et generelt unntak for alle former for psykisk lidelse er også urimelig.

Under enhver omstendighet, så fremgår det av sykemelding at årsaken til arbeidsuførhet også delvis kan tilskrives diagnosen Iskemisk hjertesykdom kronisk IKA. Diagnosen er ikke omfattet av unntaket, og han har følgelig rett på ytelser under sykeavbruddsforsikringen.

Foretaket har uansett brukt feil lovtolkning og rettsanvendelse når det anfører at det ikke har vært noen brå hendelse. Diagnosen i seg selv tilsier nettopp at dette kan ha skjedd, jf. Navs og Helsedirektoratets definisjoner. Disse viser at det ikke er krav om at det må ha skjedd en spesifikk brå hendelse. Også en belastende livshendelse over tid omfattes, eller en vesentlig forandring i tilværelsen er per definisjon situasjonsbestemt psykisk ubalanse. Det er feil tolkning når forsikringsgiver synes å legge til grunn at diagnosen "situasjonsbestemt psykisk ubalanse" forutsetter en konkret hendelse, som åpenbart står i motstrid med Helsedirektoratets tolkning av diagnosen.

Når forsikringsgiver anfører at diagnosen P02-psykisk ubalanse situasjonsbetinget har vedvart over flere år, tilbake til 2018 som forsikringsgiver hevder, så må dette innebære at forsikringsgiver legger til grunn at behandlende lege har gitt feil diagnose, da en slik diagnose som regel ikke medfører evigvarende arbeidsuførhet, men kan medføre arbeidsuførhet over kortere periode.

Det var for øvrig en hendelse som skjedde den 27.12.22 som var bakgrunnen for at han ba om legetime påfølgende dag. I psykologerklæring 5.10.23 fremgår også at depressiv lidelse og PTSD ble utløst av e-posten 27.12.22. Denne var innenfor den 24-timers grense Høyesterett har satt for at det kan regnes som en arbeidsulykke. Saken er egnet til skriftlig behandling hvis en forholder seg til det rettslige spørsmål om "det brått skjer en hendelse".

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har rett til utbetaling. Vilklårene pkt. 7 viser at forsikringen ikke omfatter arbeidsuførhet som følge av "Enhver form for psykisk

lidelse i løpet av det første året etter at forsikringen trådte i kraft." Forsikringen trådte i kraft 17.1.22, og sykemeldingen på grunn av psykisk lidelse inntraff 28.12.22, dvs. i løpet av det første året etter at forsikringen trådte i kraft. I utgangspunktet er følgelig arbeidsuførheten unntatt fra forsikringen, med mindre følgende bestemmelse i pkt. 7 er oppfylt: "Ett-års fristen gjelder ikke hvis det brått skjer en hendelse som gir en forbigående psykisk lidelse."

Ut ifra opplysningene i saken er det sannsynlig at sykemeldingen 28.12.22 skyldes belastninger over tid fra 2019, jf. journalen og skademeldingen. Der fremgår at forsikrede har vært truet over flere år og at historien er kompleks. Disse belastningene over tid har ført til arbeidsuførheten. Det var verken i journal eller i skademeldingen angitt noen bestemt brå hendelse i desember 2022 som årsak. Og uansett er det lite sannsynlig at en e-post 27.12.22 er hovedårsak til sykemeldingen. E-posten er for øvrig ikke fremlagt til tross for anmodninger om dette.

Foretaket er uenig i at diagnosen "Psykisk ubalanse situasjonsbetinget" viser at sykemeldingen skyldtes en bestemt hendelse. Diagnosen er kortfattet og upresis og må vurderes i lys av opplysningene i journal og skademelding.

Foretaket legger heller ikke avgjørende vekt på psykologerklæringen av 5.10.23. For det første er den ikke skrevet av legen som sykmeldte han 28.12.22. For det andre er den avgitt nærmere 10 måneder etter sykmeldingen. For det tredje ser det ut til at psykologen ikke har vært kjent med belastningene han har vært utsatt for over tid fra 2019. Ved bevisvurderingen er det grunn til å legge mest vekt på det tidsnære beviset, dvs. journalen fra sykemeldende lege, samt opplysningene i skademeldingen.

Foretaket bestrider ellers at vilkårene er uklare og i strid med ulovfestet lojalitetsplikt. Premien tar for det første høyde for karenstiden. For det andre er karenstid en vanlig begrensning som foretaket har anledning til å innta i vilkårene etter forsikringsavtaleloven § 13-5 andre ledd. Klausulen om at psykiske plager ikke er dekket det første året er klar og er et fullt ut gyldig objektivt unntak fra dekningen. Det er ikke et krav om at objektive unntak skal inntas i forsikringsbeviset.

Ellers har foretaket anført at hjertelidelse ikke er angitt som grunn til sykemelding før en senere sykemelding i 2023, etter at forsikringen hadde opphørt. Foretaket hadde derfor ingen grunn til å drøfte denne diagnosen ved avslaget.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om vilkårene for utbetaling under kollektiv sykeavbruddsforsikring er oppfylt.

Hvilke typer hendelser og situasjoner som gir rett til en utbetaling under en forsikring, er avhengig av den avtale som er inngått mellom forsikringstakeren og foretaket, med andre ord vilkårene.

Fra vilkårene siteres:

4. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen dekker tap av omsetning i advokatselskap som skyldes sykdom eller legemsskade som rammer forsikrede i forsikringstiden. Sykdommen/legemsskaden må medføre delvis eller fullstendig arbeidsuførhet.
[...]

7. Unntak

Forsikringen omfatter ikke arbeidsuførhet som følge av:

[...]

Enhver form for psykisk lidelse i løpet av det første året etter at forsikringen trådte i kraft.

Ett-års fristen gjelder ikke hvis det brått skjer en hendelse som gir en forbigående psykisk lidelse.

[...]

Etter vilkårene er i utgangspunktet all "psykisk lidelse i løpet av det første året etter at forsikringen trådte i kraft" unntatt fra forsikringsdekning. Foretaket har bevisbyrden for at et unntak kommer til anvendelse.

Diagnosen og begrunnelsen satt i sykmelding og journal 29.12.22 er basert på en psykisk lidelse, og uførheten faller følgelig i utgangspunktet utenfor forsikringsdekningen. Nemnda bemerker at det kan ikke legges avgjørende vekt på at det ved en senere sykemelding, utenfor forsikringstiden, også fremgår en hjerterelatert diagnose.

Vilkårene fastsetter et "unntak fra unntaket", "hvis det brått skjer en hendelse som gir en forbigående psykisk lidelse." Når foretaket har sannsynliggjort at unntaket i utgangspunktet kommer til anvendelse, er det forsikrede som har bevisbyrden for at unntaket likevel ikke kommer til anvendelse.

Spørsmålet er etter dette om forsikrede har sannsynliggjort at det brått har skjedd en hendelse som ga en forbigående psykisk lidelse.

Partene synes ikke å være uenige om at det foreligger en forbigående psykisk lidelse, og nemnda finner derfor ikke grunn til å problematisere dette nærmere.

Når det gjelder vilkårene for øvrig, kan ikke nemnda se at tilsvarende vilkårsordlyd er vurdert i retts- eller nemndspraksis tidligere. En normal tolkning av ordlyden, herunder særlig kravene om "brå" og "hendelse", indikerer at det kun er ment å omfatte enkeltstående kortvarige påvirkninger/begivenheter, og ikke f.eks. plager som er forårsaket av lengre tids belastning.

Når det gjelder den nærmere tidsmessige grensen for påvirkningen, kan det være naturlig å sammenligne med yrkes- og ulykkesforsikring. Der er det normalt ikke utelukkende at det foreligger en arbeidsulykke eller et ulykkestilfelle, selv om det er tale om en påvirkning som varer utover f.eks. et øyeblikk. Høyesterett har imidlertid gitt uttrykk for at 24 timer er grensen for hva som kan godkjennes som en arbeidsulykke, jf. Høyesteretts dom inntatt i Rt-2013-645 avsnitt 40-41.

Skade/plager som skyldes påvirkning utover dette faller inn under belastningsunntaket, og det er naturlig å tolke disse vilkårene i samme retning.

Forsikrede har anført at det foreligger en slik brå hendelse, og bl.a. vist til at legen har brukt diagnosen Psykisk ubalanse situasjonsbetinget. Basert på beskrivelsen av diagnosen i den oversendte dokumentasjonen fra Nav og Helsedirektoratet, kan ikke nemnda se at diagnosen utelukkende skal brukes på sykdom som knytter seg til en brå hendelse, men at også sykdom som følger av lengre tids påkjenning kan omfattes. Vurderingen kan følgelig ikke gjøres alene basert på at den aktuelle diagnosen er brukt, men må heller baseres på en helhetlig vurdering av den samlede dokumentasjonen.

I bevisvurderingen tillegger nemnda tidsnære bevis størst vekt. Dette er i tråd med de prinsippene som er lagt til grunn av Høyesterett, jf. blant annet HR-2018-2344-A avsnitt 39-42. Tidsnære nedtegnelser vil typisk være de beskrivelser som fremgår i journalnotatene kort tid etter hendelsen. Mindre vekt legges på opplysninger fra parter eller vitner med binding til partene som er gitt etter at tvisten er oppstått, og som står i motstrid eller tegner et noe annet bilde enn tidsnære bevis. At tidsnære bevis tillegges større vekt enn bevis som har tilkommet senere, må også anses som et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Tidsnær dokumentasjon, herunder journalene og beskrivelsene i skademeldingen, hvor det fremgår opplysninger om trusler over flere år, tilsier at det er tale om en langvarig belastning/påvirkning, og ikke en enkeltstående hendelse som har utløst de aktuelle plagene.

Forsikrede har, i etterkant av oppstått tvist med foretaket, argumentert for at plagene er forårsaket av en e-post forsikrede fikk 27.11.22, og at dette oppfyller kravet i vilkårene. Forsikrede har støtte for dette i fremlagt psykologuttalelse, som også er innhentet etter avslaget.

Etter nemndas syn er det en svakhet ved uttalelsen at det er uklart om psykologen hadde tilgang til e-posten datert 27.11.22, og all annen relevant tidsnær dokumentasjon. Det fremgår av erklæringen at vurderingen baserer seg på anamnese, hvilket tilsier at psykologen ikke hadde tilgang til tidsnær dokumentasjon.

Nemnda har videre merket seg at foretaket flere ganger har bedt om at e-posten fremlegges, uten at dette er gjort. Etter nemndas syn må både erklæringen og all annen tidsnær dokumentasjon (særlig tilknyttet arbeidspresset og konflikten nevnt i skademeldingen) som kan belyse om plagene er forårsaket av en enkeltstående hendelse, eller om det er mer langvarig belastning som har gitt plagene, fremlegges. Nemnda bemerker videre at en vurdering av dette synes å kreve muntlighet og dermed en behandling i domstolen.

Slik saken er opplyst, kan ikke nemnda se at forsikrede har sannsynliggjort at det er brått skjedd en hendelse som ga en forbigående psykisk lidelse. Etter dette har nemnda kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).